

Vplyv skorých post-transplantačných prediktorov na kvalitu života u pacientov po transplantácii obličky: longitudinálna štúdia

Lucia Prihodová¹, Iveta Nagyová^{1,2}, Mária Majerníková^{1,3}, Jaroslav Rosenberger^{1,3,4,5},
Robert Roland^{3,4}, Johan W Groothoff⁶, Jitse P. van Dijk^{1,6}

rijksuniversiteit
 groningen

¹Graduate School Kosice Institute for Society and Health, Lekárska fakulta, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach;

²Ústav verejného zdravotníctva – Oddelenie sociálnej medicíny, Lekárska fakulta, Univerzita Pavla Jozefa Šafárika, Košice;

³Nefrologické a Dialyzačné Centrum Fresenius, Košice;

⁴Transplantačné oddelenie, Fakultná nemocnica L. Pasteura, Košice;

⁵1. interná klinika, Fakultná nemocnica L. Pasteura, Košice;

⁶Oddelenie sociálnej medicíny, Univerzitné Lekárske Centrum Groningen, University of Groningen, Groningen, Holandsko

Úvod a cieľ

Transplantácia obličky má spomedzi všetkých obličkových nahrádzajúcich terapií najpozitívnejší vplyv na kvalitu života (KŽ) pacienta. Cieľom tejto štúdie bolo preskúmať prediktívnu hodnotu skorých post-transplantačných medicínskych faktorov a faktorov subjektívnej životnej pohody na fyzickú a mentálnu KŽ rok po transplantácii obličky.

Metódy

Vzorka

- 74 pacientov (50% mužov, 47,43±12.62 rokov)

Merania

- 3 mesiace a 1 rok po transplantácii

Medicínske údaje

- glomerulárna filtrácia (GF)
- Δ GF
- Davisov index komorbidity
- Zoznam symptómov u pacientov s terminálnym zlyhaním obličiek - Transplantačný modul (ESRD SCL-TM)

Sociodemografické údaje

- vek
- pohlavie
- vzdelanie
- príjem
- rodinný stav

Dotazníky

- Škála spokojnosti so životom (SWLS)
- Dotazník celkového zdravia (GHQ-12)
- Dotazník kvality života (SF-36)

Štatistická analýza

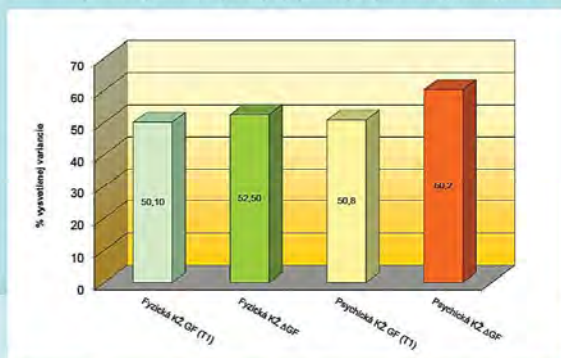
- Univariálna GLM bola realizovaná s GF(T1) a následne s Δ GF za účelom identifikácie prediktívnych faktorov spojených s fyzickou a psychickou KŽ rok po transplantácii.

Výsledky

Fyzická KŽ (T2) bola predikovaná vyššou GF (T1), nižším obmedzením telesnej kapacity a nižším psychickým distresom v čase T1. Po nahradení GF s Δ GF, prediktormi boli: Δ GF, nižšie obmedzenie telesnej kapacity, vyššie obmedzenie kognitívnej kapacity a nižší výskyt nadmerného rastu ďasien a vlasov v čase T1.

Psychická KŽ (T2) bola predikovaná vyššou spokojnosťou so životom (T1). Po nahradení GF s Δ GF, analýza identifikovala dva prediktory: Δ GF a nižší výskyt nadmerného rastu ďasien a vlasov (T1).

Graf.1. Percento vysvetlenej variance fyzickej a psychickej KŽ jeden rok po transplantácii obličky

Tab. 1. Prediktory vyššej fyzickej a psychickej KŽ jeden rok po transplantácii obličky

	Fyzická KŽ			Fyzická KŽ			Psychická KŽ			Psychická KŽ		
	GF (T1)			Δ GF			GF (T1)			Δ GF		
	B	F	% VV	B	F	% VV	B	F	% VV	B	F	% VV
Konštanta	89.34	18.8***	26.9%	87.17	19.65***	27.8%	1.5**			3.29**		
Glomerulárna filtrácia (GF) ¹	16.41	6.75**	11.7%	26.99	9.45**	15.6%				28.46	12.17***	19.3%
Davisov index komorbidít ¹												
Obmedzenie telesnej kapacity (ESRD-SCL-TM)	-19.36	17.2***	25.2%	-15.19	13.34***	20.7%						
Obmedzenie kognitívnej kapacity (ESRD-SCL-TM)	6.98	4.52*	8.1%	7.35	5.22*	9.3%						
Nadmerný rast ďasien a vlasov (ESRD-SCL-TM)				-5.03	4.76*	8.5%				-6.01		
Psychický distress (GHQ-12)	-.91	5.57*	9.8%									
Spokojnosť so životom (SWLS)							1.38	7.5**	12.8%	1.9	5.67*	10%

% VV – percento vysvetlenie variance

¹ Referenčná kategória: 3 a viac závažných komorbidít;

** nesignifikantná; * p<0.05; ** p<0.005; *** p<0.001

KONTAKT Mgr. Lucia Prihodová
Graduate School Kosice Institute for Society and Health
Lekárska fakulta, Univerzita P.J. Šafárika
Tr. SNP 1, 040 11 Košice
luciaprihodova@gmail.com

Podakovanie

Táto práca bola podporovaná Agentúrou na podporu výskumu a vývoja na základe Zmluvy č. APVV-0220-19 a Agentúrou Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR pre štrukturálne fondy EÚ na základe zmluvy č. ITMS:26220120058.

Záver

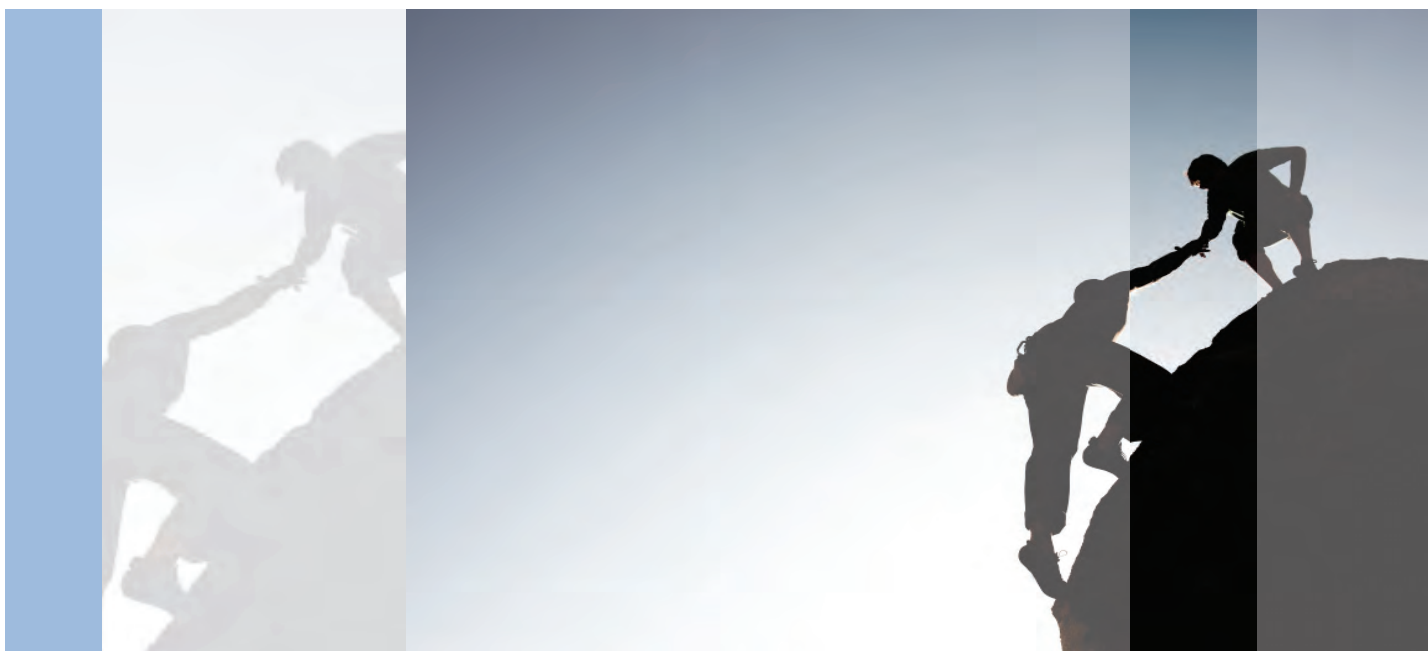
Skorá post - transplantačná glomerulárna filtrácia (GF), vedľajšie účinky liečby a subjektívna spokojnosť so životom predpovedajú fyzickú a mentálnu kvalitu života. Skorý manažment post - transplantačných vedľajších účinkov a kognitívny prístup majú významný dopad na budúcu kvalitu života.

4. konferencia SAVEZ s medzinárodnou účasťou

Zborník abstraktov

Posilňovanie systému verejného zdravotníctva

9. - 10. 6. 2011, Košice

Posilňovanie systému verejného zdravotníctva

Strengthening Public Health Systems

Recenzovaný zborník abstraktov zo 4. konferencie SAVEZ s medzinárodnou účasťou

9. - 10. júna 2011, Košice, Slovenská republika

PodĎakovanie

4. konferencia SAVEZ s medzinárodnou účasťou bola podporená Medzinárodným Višegrádskym Fondom na základe Zmluvy č. 11110211, 7. rámcovým programom Európskej Únie na základe Zmluvy č. FP7 217605 (STEPS projekt), Európskou Asociáciou Verejného Zdravotníctva (EUPHA), Kanceláriou WHO na Slovensku, vydavateľstvom Portál, s.r.o. a neziskovou organizáciou Košice 2013 – Európske hlavné mesto kultúry.

Acknowledgements

The 4th International SAVEZ conference was supported by the International Visegrad Fund under contract No. 11110211, the 7th Research Framework Program of the European Union under grant agreement No. FP7 217605 (STEPS project), the European Public Health Association (EUPHA), the WHO Country Office in Slovakia, the publishing house Portal, Ltd. and the non-profit organisation Kosice 2013 – European Capital of Culture.

Recenzenti: doc. MUDr. Tibor Baška, PhD., doc. PhDr. Lucia Dimunová, PhD., doc. RNDr. Gabriel Guliš, CSc., MUDr. Zuzana Katreniaková, PhD., PhDr. Daniela Kállayová, PhD., MUDr. Jana Kollárová, PhDr. Marek Majdan, PhD., Iveta Rajničová-Nagyová, PhD.

Editori: MUDr. Zuzana Katreniaková, PhD., Iveta Rajničová-Nagyová, PhD.

Vydavateľ: Equilibria, s.r.o., Košice, SR. Jún 2011.

Príspevky neprešli jazykovou korektúrou.

Zborník: © Slovenská asociácia verejného zdravia, Košice

Abstrakty: © Autori jednotlivých abstraktov

Návrh obálky: © Claudia Jutková

VPLYV SKORÝCH POST-TRANSPLANTAČNÝCH PREDIKTOROV NA KVALITU ŽIVOTA U PACIENTOV PO TRANSPLANTÁCII OBLIČKY: LONGITUDINÁLNA ŠTÚDIA

Príhodová L.¹, Nagyová I.^{1,2}, Majerníková M.^{1,3}, Rosenberger J.^{1,3,4}, Roland R.^{3,4}, Groothoff J.W.⁵

¹ UPJŠ v Košiciach, Lekárska fakulta, Inštitút postgraduálneho vzdelávania KISH, Košice

² UPJŠ v Košiciach, Lekárska fakulta, Ústav verejného zdravotníctva - Odd. soc. medicíny, Košice

³ Nefrologické a dialyzačné centrum Fresenius, Košice, Košice

⁴ FNLP, Transplantačné oddelenie a I. Interná klinika, Košice

⁵ University of Groningen, UMCG, Dept. of Social Medicine, Groningen, Holandsko

Úvod a cieľ: Transplantácia obličky má spomedzi všetkých obličku nahrádzajúcich terapií najpozitívnejší vplyv na kvalitu života (KŽ) pacienta. Cieľom tejto štúdie bolo preskúmať prediktívnu hodnotu skorých post-transplantačných medicínskych faktorov a faktorov subjektívnej životnej pohody na fyzickú a mentálnu KŽ rok po transplantácii obličky.

Metódy: Vzorku tvorilo 74 pacientov (50% mužov, 47.43±12.62 rokov). Sociodemografické (vek, pohlavie, vzdelanie, príjem, rodinný stav) a medicínske dáta (glomerulárna filtrácia (GF), Δ GF, Davisov index komorbidít, Zoznam symptómov u pacientov s konečným ochorením obličiek - Transplantačný modul (ESRD SCL-TM)) boli získané prostredníctvom štruktúrovaného rozhovoru a z medicínskych záznamov. Pacienti taktiež vyplnili dotazníky merajúce psychické charakteristiky (Škála spokojnosti so životom (SWLS), Dotazník celkového zdravia (GHQ-12)) a dotazník kvality života (SF-36) 3 mesiace a 1 rok po transplantácii. Univariatná GLM bola realizovaná s GF(T1) a následne s Δ GF za účelom identifikácie prediktívnych faktorov spojených s fyzickou a psychickou KŽ rok po transplantácii.

Výsledky: Fyzická KŽ (T2) bola predikovaná vyššou GF (T1), nižším obmedzením telesnej kapacity a nižším psychickým stresom v čase T1. Po nahradení GF s Δ GF, prediktormi boli: Δ GF, nižšie obmedzenie telesnej kapacity, vyššie obmedzenie kognitívnej kapacity a nižší výskyt nadmerného rastu vlasov a dásien v čase T1. Psychická KŽ (T2) bola predikovaná vyššou spokojnosťou so životom (T1). Po nahradení GF s Δ GF, analýza identifikovala dva prediktory: Δ GF a nižší výskyt nadmerného rastu vlasov a dásien (T1).

Záver: Skorá post-transplantačná glomerulárna filtrácia (GF), vedľajšie účinky liečby a subjektívna spokojnosť so životom predpovedajú fyzickú a mentálnu kvalitu života. Skorý manažment post-transplantačných vedľajších účinkov a kognitívny prístup majú významný dopad na budúcu kvalitu života.

Kľúčové slová: kvalita života, psychický stres, transplantácia obličky, vedľajšie účinky